

Impact van het regeringsbeleid op de financiering van cultuur

Technische briefing voor de Tweede Kamer
Bastiaan Vinkenburg, Sectorleider Kunst & Cultuur, Berenschot

7 NOVEMBER 2024

Waardenperspectief voor kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn deel van brede creatieve industrie

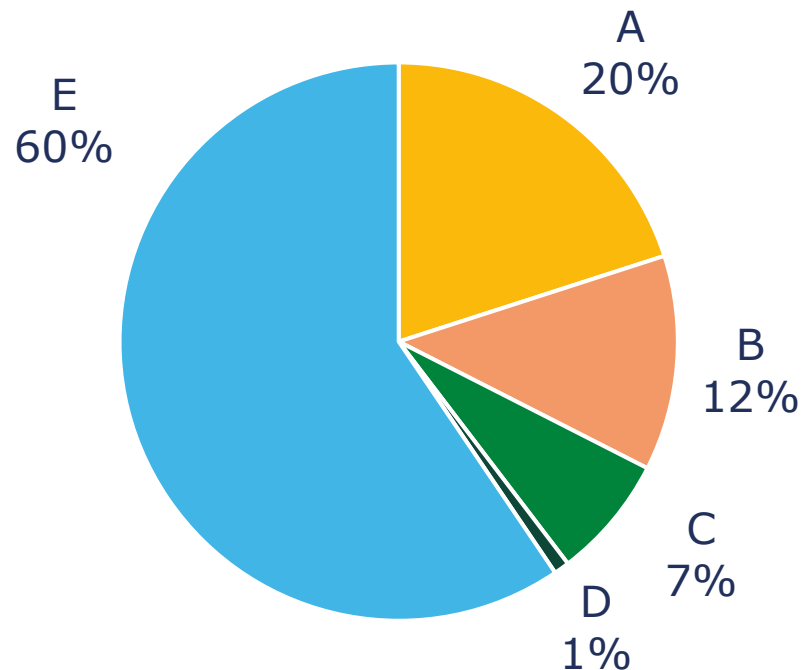
Kunsten en cultureel erfgoed	Media en entertainment	Creatieve zakelijke dienstverlening	Totaal
Podiumkunsten	Muziekindustrie	Architectuur	
Scheppende kunsten	Boekenindustrie	Design	
Cultureel erfgoed, musea	Filmindustrie	Communicatie	
Cultuureducatie*	Bioscopen	Gaming	
Overige kunsten, erfgoed	Live entertainment		
	Radio en tv		
	Persmedia		
	Overige uitgeverijen		
€ 5,5 miljard	€ 7,6 miljard	€ 7,6 miljard	€ 20,7 miljard
144.000 banen	106.000 banen	146.000 banen	396.000 banen

Indeling, toegevoegde waarde en banen op basis van Monitor Creatieve Industrie, cijfers 2022.

** Deze monitor rekent hier cultuureducatie in het BBP en de banen niet mee. Het CBS doet dat wel.*

Vijf geldstromen voor gesubsidieerde kunst en cultuur

Financieringsmix van kunst en cultuur 'De taart'

Voor meer informatie, zie rapport [In de Schijnwerpers](#)
Berenschot, 2023, in opdracht van de Tweede Kamer

Berenschot onderscheidt vijf geldstromen voor de inkomsten van gesubsidieerde culturele organisaties:

A) Publieksinkomsten

Cultuur als *consumptiegoed*: tickets, lesgelden, ...

B) Inkomsten uit nevenactiviteiten

Cultuur als *asset*: zaalverhuur, horeca, ...

C) Private bijdragen

Cultuur als *goed doel*: donaties, fondsen, loterijen, ...

D) Inkomsten uit opdrachten

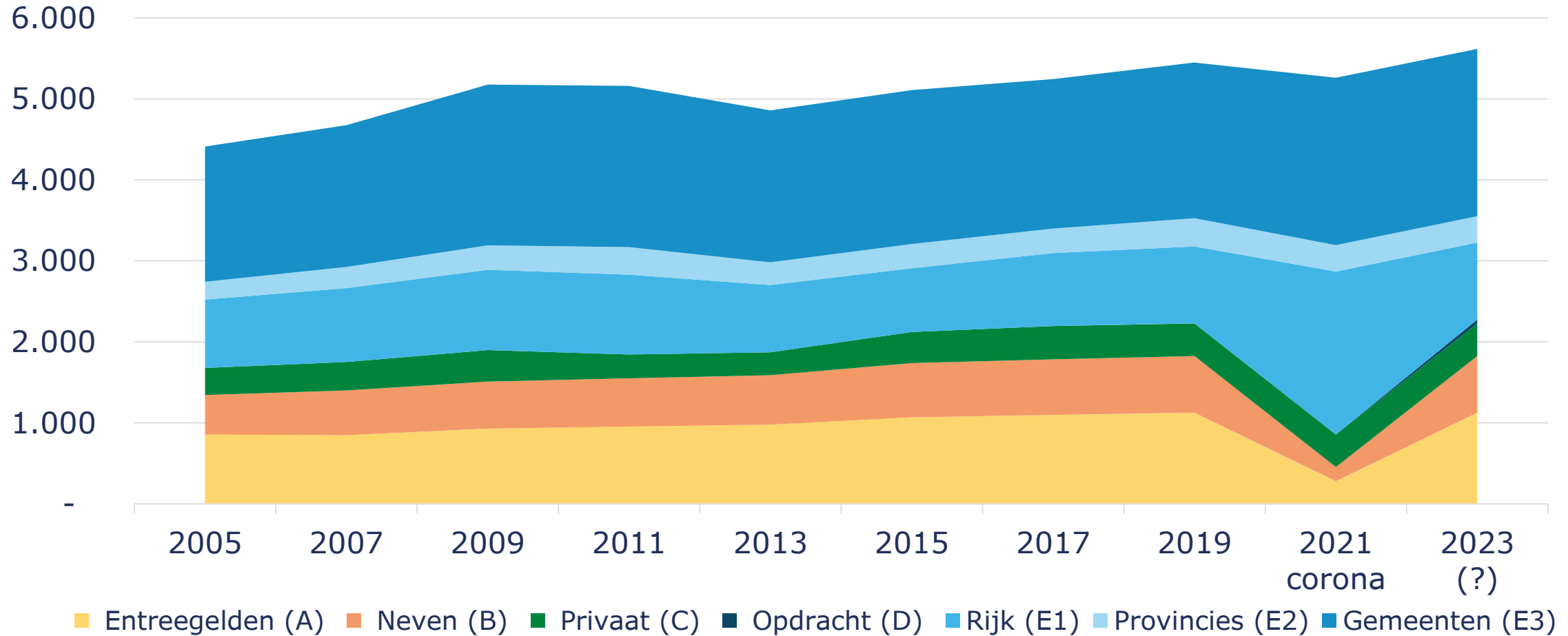
Cultuur als *dienst*: maatschappelijke opdrachtgevers

E) Subsidies

Cultuur als *merit good*: overheidsbekostiging

Ontwikkeling van geldstromen voor cultuur sinds 2005

Inkomsten van gesubsidieerde culturele sector naar bron (€ miljoen, indicatief)

Diverse bronnen waaronder CBS; alleen gesubsidieerde deel van de sector; cijfers zijn indicatief.

Gevolgen van regeringsbeleid op inkomsten van sector

Geldstromen totale cultuursector	€ mln/jaar	Maatregelen en mogelijk effect daarvan	
A1) Publieksinkomsten gesubsidieerd	1.125	Afname vanwege BTW-verhoging	± - 100
A2) Publieksinkomsten overige delen	1.000 à 1.500	Afname vanwege BTW-verhoging	± - 100
B) Neveninkomsten (o.a. horeca)	1.000 à 1.500	Afname vanwege BTW-verhoging	± - 100
C) Private bijdragen	400	Kansspelbelasting, giftaftrek	± - 20
D) Opdrachten	25 à 50		
E1) Rijk (bekostiging OCW 2024)	1.085	Geen indexatie	0
E1) Rijk (overig artikel 14 OCW 2024)	321	Subsidietaakstelling OCW Cultuur	± - 9
E2) Provincies (cultuur & media)	325	Korting provinciefonds 14%	> - 45
E3) Gemeenten (cultuur & media)	2.065	Korting gemeentefonds 6%	> - 130

Maatregelen van regering Schoof volgens het Hoofdlijnenakkoord, Regeerprogramma en Subsidietaakstelling OCW. Bronnen o.a. CBS en Miljoenennota 2025; cijfers zijn indicatief en betreffen gesubsidieerde én overige cultuursector.

Hoofdpijnen economische ontwikkeling kunst en cultuur

De waarde van kunst en cultuur wordt breed erkend en gedragen

- In 2023 waren er minstens 130 miljoen **bezoeken** bij activiteiten van culturele instellingen
- Minister van Cultuur Bruins bij NJON: “het leven is veel dieper dankzij muziek, en dat verdient **steun**”
- Kunst en cultuur dragen bij aan **maatschappelijke opgaven**: *In de Schijnwerpers*, Berenschot 2023

De kosten van culturele organisaties stijgen sneller dan inflatie

- **Vaste lasten** voor onder meer huur en energie nemen fors toe, meer dan de inflatie
- **Personeelskosten** stijgen door fair pay, verhoging van cao-lonen en arbeidsmarkttransitie zzp'ers
- Kosten van het **organiseren van activiteiten** nemen toe door inflatie, duurzaamheidseisen e.d.

De financieringsmix van kunst en cultuur staat breed onder druk

- **Sponsoring** van cultuur door bedrijven neemt sterk af, van € 100 miljoen per jaar naar € 60 miljoen
- Gemeenten anticiperen noodgedwongen op **bezuinigingen** in cultuur en cultuureducatie (ravijnjaar)
- Rijksfinanciering staat ook onder druk door **kortingen** op (inter)nationaal cultuurbeleid en regelingen

berenschot.nl/kunstencultuur